

Titulació	Tipus	Curs
Educació social	OP	3
Educació social	OP	4
Pedagogia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Cristina Laborda Molla

Correu electrònic : cristina.laborda@uab.cat

Equip docent

Sergi Martínez Ortiz

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

En aquesta assignatura no hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de les següents mencions:

- Menció en "Orientació educativa" de la titulació de Pedagogia.
- Menció en "Educació de nens i joves" de la titulació d'Educació Social.

Al ser una assignatura optativa de les titulacions de Pedagogia i Educació Social, està oberta a l'estudiantat d'ambdues titulacions que la vulguin cursar.

En el marc de la societat actual, cada cop més diversa i plural, es fa necessari que els i les professionals de l'educació tinguin competències que els facilitin claus pedagògiques per donar resposta a les necessitats educatives de col·lectius diversos.

Els objectius formatius a assolir són:

1. Promoure la inclusió educativa com un referent indispensable en la societat actual
2. Treballar els valors pròpis d'una educació sensible a la creixent diversitat cultural actual.
3. Dissenyar i aplicar processos educatius que responguin a les característiques i necessitats de col·lectius heterogenis, tant a nivell individual com social i cultural.

Resultats d'aprenentatge

1. Identificar i valorar la multiplicitat de referents històrics, socials, polítics i legals propis de l'educació inclusiva.
2. Comprendre les característiques i condicionaments que conformen les propostes educatives en contextos de diversitat.
3. Planificar i desenvolupar intervencions educatives amb persones i col·lectius diversos.
4. Dissenyar i executar accions educatives de prevenció d'actituds i actuacions de discriminació.
5. Adquirir valors i actituds de respecte cap als diversos mitjans socials i culturals que són propis de les nostres societats contemporànies.
6. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
7. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
8. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
9. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
10. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
11. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
12. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
13. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
14. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
15. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
16. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
17. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
18. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.

Continguts

1. Principis de la diversitat
 - 1.1. La inclusió com a marc de referència global
 - 1.2. L'apoderament
 - 1.3. L'autodeterminació
 - 1.4. La participació activa
2. Referents per a l'acció socioeducativa en la diversitat
 - 2.1. Model de la pedagogia social comunitària
 - 2.2. Model socioecològic: enfocament integral
 - 2.3. Model multidimensional de la qualitat de vida
3. L'educació davant el cas concret de la discapacitat
 - 3.1. La nova visió de la discapacitat: Model de discapacitat social
 - 3.2. La prioritització d'aprenentatges en el desenvolupament curricular.
4. L'educació davant altres tipus de diversitat
 - 4.1. Aproximacions epistemològiques de diversitat sociocultural: etnocentrisme i alteritat
 - 4.2. La construcció social del gènere

4.3. Marc normatiu i referencial

4.4. Interculturalitat, gènere i cohesió social: elements bàsics per consolidar l'educació intercultural des de la interseccionalitat

4.5. Pràctiques educatives de referència

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposicions del professorat, presentacions de l'estudiantat i activitats de classe (ex. anàlisi de casos)	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5
Treball propi de l'estudiantat	75	3	3, 5
Treball no presencial amb pautes i guies	30	1,2	3, 4

El procés d'ensenyament-aprenentatge es desenvoluparà a l'aula, contant en tot moment amb l'aportació i implicació de l'estudiantat.

Activitat Presencial: (45 h)

- Exposicions teòriques del professorat dels punts temàtics més rellevants amb la participació oberta i activa dels estudiants.
- Presentacions dels estudiants, activitats d'aula (estudi de casos, visionat i debat de vídeos), treballs grupals i reflexions sobre articles d'actualitat

Activitat Supervisada (30 h):

- Treball no presencial, dirigit, a partir de pautes i guies donades pel professorat.

Activitat Autònoma (75 h):

- Treball propi de l'estudiantat per adquirir i aprofundir en els coneixements i competències pròpies de l'assignatura.

Activitat Avaluativa (10 h):

- Treball per avaluar el grau d'assoliment de les competències treballades.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV2: Presentació grupal a classe del col·lectiu estudiat (oral i individual)	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15, 16, 17, 18
EV3: Prova Escrita (individual)	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 13, 14
EV1: Treball pràctic amb temàtica de lliure elecció (escrit i	30%	0	0	3, 4, 7, 17, 18

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació, i en les dates que s'exposen.

Data	Activitat d'Avaluació
12/01/26	EV3: Prova pràctica dels continguts més rellevants (escrit i individual)
17/11/26	EV 1: Treball de caràcter pràctic amb temàtica de lliure elecció (escrit i grupal)
06 i 13/10/26	EV 3: Presentació i defensa a classe de part del treball (oral i individual)
19/01/27	Recuperació

Es farà la mitjana a partir d'una puntuació de 5 en cada activitat d'avaluació. S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5. Cal presentar totes les evidències d'avaluació per aprovar l'assignatura. L'estudiantat que presenti menys de 2/3 parts de les activitats d'avaluació obtindran com a qualificació final la valoració de "no avaluable".

Els resultats de cadascuna de les avaluacions es publicaran al campus virtual en el termini màxim de 20 dies després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

L'estudiant que durant el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura i, tot i això, tingui algun aspecte no assolit, tindrà l'oportunitat de poder superar la matèria repetint l'activitat no superada.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'alumnat mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció, i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. Es faran validacions concretes per garantir l'autoria i l'adquisició de competències en cas de sospita de frau acadèmic. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar un 0 en la valoració de l'activitat.

D'acord amb la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com grupal (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, les professores consideren que un/a alumne/a està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant tindrà suspesa l'assignatura.

Avaluació única

Aquesta assignatura contempla la modalitat d'avaluació única, que serà individual per totes les activitats. Cal presentar les mateixes activitats avaluatives que en l'avaluació continuada, el 12/01/27. La recuperació serà el 19/01/27, i consistirà a repetir l'activitat no superada. Tant per la revisió de la qualificació final, com per la recuperació, s'aplicarà el mateix sistema que per l'avaluació continuada (publicació de qualificacions en un termini màxim de 20 dies, i després tutoria de revisió).

Aquesta assignatura no contempla la possibilitat de prova de síntesi.

Bibliografia

- Alabao, Nuria. (22 de març de 2023). La internacionalización de las guerras de género. [Article d'opinió]. Disponible en línia a: <https://www.pikaramagazine.com/2023/03/la-internacionalizacion-de-las-guerras-de-genero/>
- Ajuntament de Barcelona. (2018). *Estratègia d'inclusió i de reducció de les desigualtats socials de Barcelona 2017-2027*. Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva; Àrea de Drets Socials. https://www.barcelona.cat/barcelonainclusiva/ca/2018/4/estrategia_inclusio_2017_2020.pdf
- Associació Candela. (2021). Desviades: una guia per desmuntar el sistema sexe-gènere. <https://www.cjb.cat/publicacions/desviades-una-guia-per-desmuntar-el-sistema-sexe-genero/>
- Associació Catalana de Municipis (2016). Els Plans d'Inclusió Social. Concepte i guia d'elaboració, implementació i avaluació. Disponible a: http://www.acm.cat/sites/default/files/manual_uploads/acm/els_plans_dinclusio_social.pdf
- Aznar, A. i González Castañón, D. (2012) Evoluciones y resistencias en los procesos de cambio institucional: desarrollo de un modelo de análisis e intervención. *Psicología, Conocimiento y Sociedad* 2(1), 149-169. <http://www.redalyc.org/pdf/4758/475847407007.pdf>
- Becerra, M. T., Lucero, M., i Montanero, M. (2017). ¿Cómo ayudan los compañeros de trabajo a los empleados con discapacidad intelectual? Una experiencia de coaching laboral en empleo con apoyo. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía* 28(1), 51-71. DOI: 10.5944/reop.vol.28.num.1.2017.19358
- Besalú, X. (2016). *No som aquí per rendir-nos: La pulsio ètica de la pedagogia*. Capellades: Rosa Sensat.
- Bronfenbrenner, U. (1987). *Ecología del desarrollo humano. Cognición y desarrollo humano*. Barcelona: Paidós. <http://psicopedagogosrioiv.com.ar/wordpress%20colegio/wp-content/uploads/2017/07/la-ecologia-del-desarrollo->
- Caninas, J. i Carbonell, F. (2008). *Educació i conflictes interculturals: primun non nocere (Sobre tot no fer mal)*. Vic i Barcelona: Eumo Editorial i Fundació Jaume Bofill. Disponible a: <http://www.fbofill.cat/sites/default/files/474.pdf>
- COCEMFE i àrea de desenvolupament social i econòmic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (2022). *Estratègia metropolitana per al desenvolupament del model social de la discapacitat. Guió d'implantació dels plans d'accessibilitat*. <https://docs.amb.cat/alfresco/api/-default-/public/alfresco/versions/1/nodes/6a339d5c-c13e-4ad2-a245-dde4090c>
- Comissió Europea (2026). *Estratègia per als drets de les persones amb discapacitat 2021-2030 (Actualitzada)*. Aquest full de ruta de la UE prioritza la vida independent, l'accessibilitat i la inclusió, ampliat per abordar nous reptes com l'ús de la intel·ligència artificial. Disponible a [Comissió Europea](#). [1]
- Consell d'Europa (2008). Libro Blanco sobre el diálogo intercultural. Vivir juntos con igual dignidad. Estrasburg. Disponible a: [https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/](https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/Pub_White_Paper/WhitePaper_ID_SpanishVersion.pdf)
- Pub_White_Paper/WhitePaper_ID_SpanishVersion.pdf
- Coll-Planas, G. [Gerard], Rodó-Zárate, M. [Maria] i García-Romeral, G. [Gloria] (Coords.). (2021). Mirades polièdriques: Guia per a l'aplicació de la interseccionalitat en la prevenció de violències de gènere amb joves. Universitat de Vic; Universitat Oberta de Catalunya. <https://mon.uvic.cat/miradespoliedriques/files/2021/11/Guia-Mirades-poliedriques-CAT-def.pdf>
- Coll-Planas, G., y Vidal Agulló, M. (2ª edició revisada 2026). *Dibuixant el gènere*. Edicions 96.
- Cortacans Rotger, A. (2026). Interseccionalitat de trinxera. FASI (Fundació Acció Social Infància). Disponible en línia a: https://www.fasi.cat/wp-content/uploads/2026/01/Interseccionalitat-de-Trinxera_LF.pdf
- Dincat. (2025). *1r Informe de la situació de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament a*

Catalunya: Autonomia i drets clau. Federació Dincat. dincat.cat

García-Iriarte, E., Navas, P., Balogh, R., & O'Brien, J. (2022). El impacto de los servicios comunitarios frente a los institucionales en la autonomía de las personas con discapacidad intelectual en Europa. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 35(2), 412-425

García-Mingo, E, i Díaz Fernández, S. (2022). Jóvenes en la Manosfera. Influencia de la misoginia digital en la percepción que tienen los hombres jóvenes de la violencia sexual. Disponible en línea a: <https://www.adolescenciayjuventud.org/publicacion/jovenes-en-la-manosfera/>

Gómez, M. T., & Verdugo, M. Á. (2024). Autodeterminación y calidad de vida en adultos con discapacidad intelectual: El impacto de los programas de vida independiente en el entorno comunitario. *Siglo Cero: Revista Española sobre Discapacidad Intelectual*, 55(1), 89-108. doi.org

Martínez Merlo, T.; Herrero Oiárbabal, A. (2022). Guía didáctica. Pensamiento crítico y prevención de discursos negacionistas entre la juventud. InteRed. Disponible en línea a: https://www.intered.org/sites/default/files/negacionismos_digital_castellano.pdf

Quintana, C.; Sanz, N.. (2022). Noves masculinitats: una postura ètica o estètica? Reportatge publicat a l'espai web del Diari de Barcelona, l'1 d'agost de 2022. Disponible en línea a: <https://www.diaridebarcelona.cat/w/noves-masculinitats-postura-etica-estetica?redirect=%2F>

Sheerin, J., Larkin, F., & Dockray, S. (2026). Perceptions of people with intellectual disabilities on autonomy and decision-making in daily life: A systematic review and synthesis of qualitative studies. *Journal of Intellectual Disability Research*, 70(2), 145-162.

Villar-Aguilés, A., y Pecourt Gracia, J. ["Antifeminismo y troleo de género en Twitter". Estudio de la subcultura trol a través de #STOPfeminazis. Teknokultura, Vol. 18, Nº. 1, 2021, págs. 33- 44

Programari

No hi ha programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	4	Català	primer quadrimestre	matí-mixt